

Motion till riksdagen 2012/13:Ju220

av **Hillevi Larsson (S)**

Förebyggande av kvinnomord

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om obligatorisk riskbedömning av våldsvärkare i samarbete mellan polis och domstol för att förebygga mord.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fotboja bör övervägas som alternativ till frisläppande i samband med att riskbedömningar görs av gärningsmän.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att elektroniska fotbojor ska finnas tillgängliga för snabb leverans över hela landet.

Motivering

Sommaren 2012 mördades en 39-årig kvinna i Malmö utanför sitt hem av sin ex-partner, inför deras två små barn.

Mannen hade dömts till ett års fängelse för att tidigare ha kidnappat och mordhotat kvinnan. Men han släpptes på fri fot i väntan på att domen skulle vinna laga kraft; rätten menade att det inte fanns någon risk att han skulle återfalla i brott. Polisen var av en annan mening och hade gett kvinnan överfallsalarm och skyddad adress. Samma dag som mordet ägde rum ringde mannens granne dessutom till polisen och varnade för mannen.

Men det hjälpte inte, mannen lyckades spåra upp kvinnan och högg ner henne innan hon ens hann trycka på larmet.

Allting gick snett i detta fall. Rättens riskbedömning av mannen var under all kritik, fotbojor för elektronisk övervakning fanns inte tillgängliga och de två flickorna, tre och sex år gamla, fick inte ens psykologhjälp efter mordet eftersom deras far – gärningsmannen – motsatte sig det!

När det gäller riskbedömningar så borde alla varningsklockor ha ringt när det gällde mannen. Han hade redan kidnappat kvinnan, låst fast henne med

Fel! Okänt namn på

handbojor och sagt att han skulle döda henne. Det enda som gjorde att han lät henne leva och släppte henne den gången var att hon (under dödshot) intygade att hon älskade honom och ville fortsätta leva med honom. När hon sedan polisanmälde honom för kidnappningen och inledde en vårdnadstvist upplevde mannen med största sannolikhet detta som ett svek och risken för att mannen skulle försöka hämnas var givetvis överhängande.

Denna risk insåg polisen, men inte rätten. Polisens riskbedömning inhämtades inte ens av rätten, utan mannen släpptes istället på fri fot.

Givetvis borde mannen inte ha släppts fri, han borde ha fått stanna i förvar tills domen verkställdes.

Lärdomen av denna händelse är att alla riskbedömningar bör göras i samarbete mellan polis och domstol. Vidare bör denna typ av riskbedömning bli obligatorisk. Expertis på riskbedömningar av gärningsmän bör kopplas in som stöd till polis och domstol, i de fall kunskapen inte finns på plats.

När det gäller elektronisk fotboja så infördes en ny lag den 1 oktober 2012 som innebär att det blev brottsligt med olaga förföljelse, så kallad stalkning. Stalkning betyder att någon systematiskt förföljer, kartlägger och smyger sig på den utsatta personen. I de flesta fall handlar det om ett avslutat förhållande, där den ena parten (oftast en man) förföljer den andra parten (oftast en kvinna).

Tidigare fanns besöksförbud, nu utvidgas det till kontaktförbud som är mer heltäckande. Det innebär att gärningsmannen kan förbjudas att ringa upprepade gånger, skicka sms och förfölja sitt offer.

Den som överträder kontaktförbudet kan få utvidgat kontaktförbud. Det betyder att personen i fråga inte får vistas på ett visst begränsat område på kartan. Ofta handlar det om området kring kvinnans bostad och barnens förskola/skola.

Om gärningsmannen överträder detta utvidgade kontaktförbud blir påföljden särskilt utvidgat kontaktförbud – som innebär elektronisk fotboja.

När förövaren då till exempel närmar sig kvinnans bostad tjuvar larmet både hos kvinnan och hos polisen. Polisen har då en chans att hinna rycka ut till kvinnans försvar och kvinnan kan i bästa fall sätta sig i säkerhet innan hon blir attackerad.

Tyvärr finns elektronisk fotboja inte alltid tillgänglig. I fallet med kvinnan som mördades i Malmö inför sina små barn var en upphandling av fotbojor ännu inte klar hos polisen, trots att den skärpta kontaktförbudslagen trätt i kraft ett halvår innan mordet. Även om fotbojor hade funnits tillgängliga vid det aktuella tillfället, är det inte ens självklart att mannen skulle kunnat förses med elektronisk fotboja. Reglerna kring elektronisk fotboja förutsätter att det finns dokumenterat att kontaktförbud brutits vid flera tillfällen, annars kan inte utvidgat särskilt kontaktförbud utdömas.

Rimligtvis bör man kunna kräva att elektroniska fotbojor finns tillgängliga och kan levereras utan dröjsmål så att påföljden kan verkställas. Allt annat innebär en stor säkerhetsrisk!

Vidare bör det bli möjligt för domstol och polis att, i samband med att riskbedömningar av gärningsmän görs, döma ut elektronisk fotboja som alternativ till frisläppande i väntan på att dom ska vinna laga kraft.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 20 september 2012

Hillevi Larsson (S)